

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BETSBÖL Szeredán 12. Mártziusb. 1788.

A' Háborús és más nevezetesebb környül állások.

Mint hogy a' F. Monárkhának el-menetelevel F. M. L. Gróf Brovné rosszszotskán érzi vala magát, tehát helyette F. M. L. Gróf Kinszki Ferentz indúla utra a' F. Tsászárral; de tsak ugyan ezen fő Vezér Ur-is F. M. Lászi Urral, és 4-dikben Hertzeg Liktenstáin Károly Ur a' Magyar országi Táborhoz indulának. A' F. Monárkba után minden nap edgy Kurir indúl Bétsből, ki a' tudósításokat ő Felsege után szokta vinni. El-menetele után a' Monárkhának, hogy a' hadi-örizet a' F.

Udvarban meg-kifsebbitessék, a' Ts. K. Palotának fok folyasolyi kő-fallal rakattak-be. Itt akármerre nézzünk Bétsben, hadi-népet szemlélünk; kik noha szüntelen vitetnek-le a' Táborhoz, még-is mint-ha a' *Kolkhis* szigetében a' *Minotauruson* fel-szántott földből, a' *Jáson* gyapját őrző farkányok el-vetett fogából termene, olly nagy számmal gyül szüntelen ide. — Lembergől a' múlt hónapnak 23-dikán azt írja edgy Lengyel Obester; mely hír ugyan még további erősítés-nélkül szükölködik: „ hogy a' *Kotzimi Török Sereg* 14 napok alatt nagy békételenséggel várokozván a' 'Söld után, minek-utánna el-nem érkezett volna, végtére pártot ütének; kiket a' *Bafsa* erőszakkal kívánván a' magok hűségekre kényszeríteni, edgy véres tsata támoda belőlle; melyben a' *Bafsa* is a' magá életétől meg-fosztaték. Ez alatt a' pártütés alatt *Hertzeg Koburg* a' *Bukovinai* igazgató fő Vezér bizonyos *Sergekkel* közelebb érkezett, és nem sok ellent-állások után *Kontzinat* elfoglalta; mely hirnek meg-erősítését tellyes szívünk-ből kívánnók. — A' *Hadi-Patika* Lembergől a' múlt hónapnak 22-dikén 4 szekereken *Csernovitzba* vitetett. — A *Budai Levelek*-szerént, azon némely *Ujság-irok* tudósítása, mely-szerént *Magyar-ország*nak ujjalog 46-ezer *Réklutát* kellenék ki-állítani, nem igaz. Ugyan ezen tudósítások-szerént itten a' múlt hónapnak vége-felé bizonyos *Török-fogjok* vitettének keresztül. — *Vájszkirchenből* a' *F. M. L. Gróf Vartenslébel* *Tábori*-szállásáról, a' múlt hónapnak 24-dikán következő történetről tudósíttatunk; melyet mi örömmel közlünk a' mi *E. Olvasóinkal*: „ A' múlt hónapnak 21-dikén a' széleken lévő *Illyriai Oláh-Regementből* edgy *Frájter* 3 köz-emberrel a' *Dunán* patrolérozni küldetvén, minek-utánna ezek a'

nagy

nagy szél miatt szerentsétlenül a' Török partokra vetődtek volna; még jól meg-sem érkezének, midőn már prédát leső Török-fegyveresek állanak vala körülöttök; de a' Frájterben igen nagy lévén a' hirtelen-való maga fel-találás, Ritebekben edgy közelebb lévő Kávé-házba bé-szalad 4-ed magával; hová legottan fok Törökök rohonnak lántsával, dárdával-öszve, hogy ezeket meg-öldökölnék; de szerentsére mindeniknél 60 töltés lévén, bé-zárják magokat egy szobába, és el-tökélik magokban, hogy minek-elötte a' Törököktől által-nyárfoltatnának és töltések lenne, az utolsó szempillantásig tüzelnének és magokat ne engednék; és ezzel tüzelni kezdvén az ablakon-ki, csak hamar 15 Törököt le-lönek és megsebesítnek. Ekkor az egész falubéli Törökök, kiknek számok mint edgy 100-ra mégyen vala öszveszaladának, körül-vevék a' Kávé-házot és azon tanátskoznak vala, mi-módon vehetnék ki ezeket a' bé-zárt szobából, 's azt végzék, hogy a' közelebb lévő házot meg-gyujtván, ez-által mint a' veszedelem torkában lévők önként fel-adnák magokat. Meggyújták a' közelebb-lévő épületet; de szerentsére a' szél más-felé terjesztvén a' tüzet, midőn reménységek-felett edgy-néhány házok tűzbe vólnának borúva, elég munkájok vala a' Törököknek ezt áltani; de még nagyobb szerentsére, hát a' tüzet meglátott és lövöldözést hallott közelelebb lévő Tsáfzári részről 50 fegyveresek jönnek nagy sebessen ezen 4-nek segittségire; kik alig löhetének 5 Törököt-le, a' többi el-szalada. Ekkor ezen 4 vezér ki-szabadúlván a' tüzes próba kementzéből, a' többivel edgyütt minden férelem nélkül visszamenének. Ezen Tsatában a' miéink közül csak edgy-f-m esett-el, a' Törökök közzül pedig 20 esett-el, 32 meg-

sebesített; kik között az első 4 ember 15-töt ölt-meg és 20-at sebesítet-meg. Vízfza-érkezések után F. M. L. Gróf *Vartenslébel* Ur a' Frájtert legott n Káplárnak, a' 3 köz-embert pedig Frájternek tevé, és a' Monárkhának, nagyobb jutalam nyeres véget, ezen történetett tudtára adá. Kár, hogy ezen négy férfiak nevek-szerént nem említették. — (***) A' Horváth-országban fekvő Sergektől, Gen. Májor *Wállis* Urhoz ezen hónapnak 4-dikén jött jelentő - tudósítás-szerént: a' Török Sergek, kik eddig *Bilaiskonál*, *Polliénel* és *Glamokhnál* fekszenek vala, most *Tzerp*, *Ostrovitza* és *Biháts*-felé közelebb nyomúltanak: a' *Likáner* Regementbéli Májor *Kovátsévits* 600 fegyveresekkel *Gráhovoh*-felé ezeknek elejekbe küldetett. Midőn ezen említett Májor *Kovátsévits* *Gráhovoh* Helységétől a' *Liskai* Pafsus-hoz közel táborozna, meghalja, hogy az alsó *Unátsban*, közel a' *Poborai* Pofzt-hoz, edgy *Glamok*-ból jött, nem kevés számból álló Török Sereg megtelepedett légyen. Ezen hirre az említett Májor Ur csak hirtelen a' maga egész hadi-erejét jó rendbe szedvén, olly szerentsés ki-menetellel üte ezen Török Seregre, hogy mint edgy 3 oráig szüntelen meny-dörgő tüzzele égett tsatázó piattzán 40 Török kátonák, 2 *Aga* (Török Kapitány) u. m. *Jelkovits* és *Radaszlitz* a' tsatázó-piatzon halva maradának; a' többi Törökök pedig az el-fogottakon és terhefs sebbe esteken kívül, az *Unáts* folyó-vizébe szorittatván, igen kevesen uszhattanak-ki: edgy Zászló, mely semmihez sem hasonlabb mint a' lófarkhoz, töllek el-vétetett: a' miénk között-is edgy pár legény el-esett és hólni könnyű sebeket-is hoztanak némellyek - vízfza; de különös vívéséggel. Az említett Májor Urnak bizonyság-tétele-szerént e-

zen tsatában a' fő Tisztek között Zászló - tartó *Kermpatits* és az all-Tisztek között *Sirafa*-mester *Székulits* Urak magokat a' többtől meg-külömböztetve jól-vifelték. — Hogy a' Török - Jóbbágyok, kik az ő marháikkal és más fel-kehető jóvaikkal által-szaladni kívánnak, a' Törököktől ne-akadályoztathassanak; a' Bánál Regiment *Obestere Zellatsits* Ur, a múlt hónapnak végén Kapitány *Mantsot* egy Kompánia (Fuzilier) Flintás gyalogsággal és 60 főből álló kemény lövő Jágerekkel az *Una* vizén által *Prédor*-felé küldötte. Ezek edgy Török vigyázó helyről 3 Jantsart le-löttenek, és 7 Gabonával terhelt lovakot el-fogtatananak. — Februáriusnak 28-dikán a' Törökök *Szerpnél* edgy ki-ütést tettek olly véggel, hogy némely marhákot el-prédáljanak; de a' Generál *Wállis* Ur *Posztján* lévő Katonák ezt észre-vévén, közrök edgy oráig tartó tsata támoda; melyben réizünkről 6 el-esék, 8 febet kapott. A' Törökök, kik itten közülök el-estenek visszavitték; azért nem tudatik számok. — Ezen hónapnak 2-dikán a' *Panavátznál* lévő *Posztra* rá-ütven a' Törökök, hogy azon által-jöhessenek fok idejig vítézől viaskodtanak; de végtére tsak ugyan visszaverttek. Itt a' Törököknek 6 lóvak esett-el; a' mi részönkről 26-ton érzik (vagy inkább nem érzik) a' velek-való tsatázást. (**) Itt következnek azon Török - Helységeknek nevei; mellyek Gener. *de-Vnis* Vezérsége alatt a' Horváth katonaság által magoknak is kevés károkkal el-foglaltattak: Az első *Bánál* Regiment *Dubitziát*, *Novit* és *Majdánt*; a' 2 *Bánál* Regiment, *Bánovátzot* és *Gáretzet*; Az *Ogulinusoké* *Sturlitzot*, *Drezniket* és *Drásovitzot*; a' *Szluiner* *Czétnit* és *Klábukat*; az *Otsáner* *Biháts-várát*; a' *Likáner* *Fakupot* és *Osz-*

trovitzot foglalták-el. Ezen Helységeknek és Erős-
ségeknek meg-vételek nekünk-is kerültenek valami-
ben; mert Dubitzának meg-vételében 300 embereink
estenek-el, 4 Kapitányok és 3 Hadnagyok. Edgy
meg-febesitterett Kapitányt *Nikázinovits* Urat látván
a' maga katonái, hogy nagyon meg-febesítettett lé-
gyen, két koz-legény bátorságos helyre vivé; de
itt-is a' Törökök rá-ütvén mind a' 3-mokat le-vág-
tát. Ezen Erősségnek meg-vételével Boszniának ed-
gyik koltsát kezekhez vették, és a' Török Hor-
váth-országának az *Una* vizéig lévő részeit el-foglal-
ták. Ez-által a' Török Gráditskának és az e' mel-
lett az erdőben lesben fekvő 3000 Törököknek há-
tok-megi kerülhetünk. A' mi Gráditskánkból már
többé nem lödezik a' Török Gráditskát; mert már
azoknak az ágyujokat mind öszve-lödeztük; de ugy
tapasztaltatik, hogy a' Vár-tsorbaságit éjtszakának
idején építik a' Törökök.

A' közelebb múlt Februáriusnak 20-dik napja
nevezetes arról, hogy ezen napon léptenek-ki az
Erdély körül lévő Pafsufokon a' mi Sergeink a' Tö-
rök' földre. Ezen napon a' második Székely gya-
log Régk Obestere B. *Májorsáim* Ur bé ment a'
Törtsvári Pafsufon Orádiáig, mely edgy Város O-
láh-országban, és edgy Patrolt *Rukurig* előre küld-
vén, az *Orosz* Régemetbéli Kapitány *Roth* Ur által
Orádia el-foglalt várát Katonákkal meg-rajotta. Ut-
tyában ezen Obester Ur valamennyi Török őrize-
teket talált mind el fogotta, mellyek mint edgy 9
rendbéliek valának, és magával fogva vitte. Ezen
napon az *Orosz* feregbéli Májor *Layritz* Ur a' Te-
mesi Pafsufon ki-menvén, meg-állapodott a' *Sinay*
Klasteromban, a' honnan edgy kemény kemlelő ser-
getskeivel *Kimpendig* menvén, onnan fok **Keresz-
tény**

tény rabokat; kik a' Törököktől el-fogatván Török-országba küldendők valának, erővel meg-szabadított; és azokkal a' *Sinay* Klastromba visszazárt. — Azon napon a' 2-dik Székely gyalog seregbéli Májor *Mo'sa* Ur az *Ojtozi* Pafsuson ki-menvén, Grótzeftet el-foglalta, és Seregét belé-szállította. Az első Székely gyalog Sereg Oberstere *Horváth* Ur a' *Gémefi* Pafsuson Moldovába, *Kamányésti* nevű faluig bémenvén; a' jó vérű Székely Huszárok Régimentjébéli Májor *Lajos* Urat, *Okna* várofsáig előre bortsátotta: kiis huszárszárjaival nem csak az utjában álló Strásákat, hanem *Okna* Várofsából feles Törököket, és ezek-között edgy Agát-is vagy Török Kapitányt el-fogott és őket lántzra rakatta. — A' *Bozcai* és *Biritskei* Pafsufok elegendő néppel és ágyukkal meg-erősítették; ezektől csak kémlélődni járnak ottan ottan az ellenség földére, de helyeket el-nem hagyják. — A' *Veres-Toronynál* Kinénig bémént Sergek, kiktől felyebb emlékeztünk; *Kornét* nevű Klastromot el-foglalták, és *Gurá-Lótrulujhoz* vigyázó Posztot állítottak. — A' *Bukovinai-széleken* belől, már a' hirek-szerént a' Török földén fekvő edgyesült Tábora *Románzovnak* 65-ezerből-áll; kik között 8000 könnyű lóvasok vagynak. Itten bizonyoson esett valami; de még bizonyoson nem tudhatjuk, hogy, és mint? — A' *Muszka* nagy Hertzeget edgy a' nagy Hertzegnétől minden órán születendő kis Hertzeg meg-akadályoztatta a' Táborhoz menendő uttyában. — Edgy *Frantzia*-hajó, mely már rég a' *Dardanallák* között fulel vala, a' *Konstantzinápolyi* partokhoz állott; ugy vélekednek hogy ezen hajó fogja *B. Herbert* Urat minden főhajtásokkal járó hofszofs butsuzás-nélkül ki-hozni ebből a' fenyves Városból. —

Elegyes Tudósítások.

Tólna Vármegyében Földváron ezen hónapnak I-ső napján véletlen tűz támodván, leg-ottan a' F. Ts. és Királyi Magazinumokba akada, hól edgy néhány 1000 mérő gabona tartatik vala. Noha az oltásra leg-ottan szorgalmatos rendelések tétetének, még-is a' 4 oráig tartott tűz által 4 házok és a' Magazinumnak edgy nagyobb része fűlté és hammu-vá leve. A' ben-lévő gabonának edgy része füstösön és tél-pirúlva meg-maradott. — Pofonyban a' múlt héten Pénteken következő szomorú történet esék: — *Non Hospes a' Hospitatus* — Edgy ifju ember edgy Kalmárnak esmerettségebe esvén, hozzá már 3 esztendeje hogy járkál; a' Kalmár és Kalmárné tartván attól, hogy a' Világ nyelvére ne kerüljenek, tzedulát irnak a' Legénynek, hogy a' Barátság fenn-maradhat, de annyit a' házhoz ne járjon, 's ezt szóval-is mondta neki a' Kalmár. A' Legény ezen meg-haragudván, mivel a' Gazda másutt vólt vatsorán, oda megyen, és az Afzszonyt fok halálos sebekkel által szúrván kegyetlenül meg-ölte, 's mikor látta, hogy fok ember van az ajton, magát-is halálra akarta sebesíteni, de szándékát egyszerűbe el-nem érhetette, mert még azután 5 nappal élt, és most Tsötörtokre viradóra, hala-meg. —

A' közönséges Levelek-szerént Buda-felé lán-tzon víznek edgy Barátot; de lárvas Barátot a' *Mahumed*, nem a' Sz. Ferentz Szerzetéből; ki a' Dana mellyékit igen helyesen le-ábrázolván; nálla találtatott. Ezt magyarul Kémnek hívják.

Frantzia-országban, a' nem Romai Anyaszentedgyházhöz tartozó Keresztényeknek türedelme, e' következendő 37 tikkelyekben joglaltatik:

I. A' közönséges Isteni-tisztelet, egyedül a' R. Katholikuskoknak szabad az Országban: birhatnak mindazáltal a' nem R. Katholikuskok-is, akár örökös, akár zálogos jókat; folytathatnak mesterségeket, és kereskedést: de tisztvifelőkké, és közönséges tanítókká nem lehetnek. 2) A' nem R. Katholikuskok házassága, az elejekbe adatott formula-szerént vitessék véghez; melynek a' társaság-rendében, olyan ereje lészzen mint a' R. Katholikuskok házasságának. 3) Különös gyulekezetet ezek ne formáljanak, és így femmi tanáts közöttök ne-foljon. 4. A' kik közöttök Papi hivatalt viselnek, köntössel magokat meg-ne különböztessék: a' házasságról, születésről, meg-halálózásról bizonyság-levelet ne irhassanak. 5. Minden lakosoknak, vagy jövevényeknek tiltatik, a' R. Katholika Vallás' szokásai ellen szóllani, vagy vetélkedni. 6. Ezek az innepeknek meg-tartásában a' Politziai rendhez szabják magokat, hogy azokon ne dólgozzanak, vagy ne áruljanak. 7. A' R. Katholikum templom építésére, és azok' Papjainak tartására, ezek-is fizelsenek. 8 — 10. Ezeknek házasságok ott a' hól most találtatnak, és ott a' hól eddig laktanak, a' R. Katholikum' ajtója előtt; a' Pap által hirdettefsék-ki. 11. Az ellenvetés azon házasság iránt a' Papnak jelentessék-meg. 12. Ha a' Pap nem akarná őket ki-hirdetni; tehát hirdesse-ki a' Torvény-szék Iró-Déákja. 13. Ekkor az ellenvetés-is, ha találtatik, az Iró - Déáknak jelentessék. 14. A' Papon kívül tsak a' Torvény-szék első személye

mélye adhad szabadságot a' házasságra : a' kinek. 15. Lészen hatalma, a' ki-hirdetéstől, és a' 3-dik izig-való atyafiságtól dispensálni. A' 16-diktól fogva, a' 24-dik tziikkelyig, vagynak még edgy néhány eleikbe-való-irások, melyek-szerént a' nem R. Katholikusok házasságának kelletik véghez-vitetni. 25 — 26. Ezeknek ha gyermekeik születnek, azoknak neveik, az Attyok és bizonyságok kezeinek alája-irásával irattasának-bé a' helység laistromába. 27. Ha ezek-közül akár idegen, akár lakós meg-halálózván, a' Gyülekezet annak temető helyet nem akar-na adni : tehát a' Kereskedők' elől-járói annak temető-helyet mutassanak 28 — 30. Ezek halottjaikat a' ház eleibe ki-ne-tegyék. Az uttán hallható szóval se imádkozzanak, se énekeljenek. 31 — 36. Ezen tziikkelyekben a' laistrom készítésének modja adatik-elő. Utóljára a' 37-dik tziikkely azt tartja, hogy ezen kegyelmes Királyi Rendelés, azon hajlandóságot, mellyel viseltettek eddig az Elzászi, és más Luterána, vagy nem R. Katholika gyülekezetekhez ; továbbrais meg-erősíti. Eddig vagyon azon rég ohajtott türedelmi-ediktumnak Summája, melyből a' Parlamentumok tsak kevés tziikkelyeket kívánnának változtatni, és az-után egészfzen bévennék.

Meg-jegyzésre méltó az a' Vallásbéli társaság, mellyet Angliába fundált edgy Fox nevezetü, a' múlt százban élt tsizmadia : de akármely marka-pökő fodor-fejér-haju mái-módi Bólts sem szégyenlhetné-meg magát azzal, ha ő ilyen vallást állított volna-elő mint ezeké. Ezek nevezik magokat *Kvakereknek* : talám nem leszünk unalmasok ha az ő Val-

lá-

lásoknak edgy néhány erköltsi-tzikkelyeit ide ragasztjuk- 1. Tulajdon érzékenysége tanítja természet-szerént az embert felebarátjával-való békefésés életre. 2. Kinek-kinek élete tartozik példa lenni azon jókban, melyeknek gyakorlása magának-is másnak-is gyönyörőséget okoz. 3. Olly dolgokba melyek az elmét háboritják, a' szívet nem jobbitják, és kotzódást szülnék; nem kell elegyedni: hanem ezen rövid életet, másoknak 's magunknak javára fordítani. 4. Az indulatokat előre kell meg zabolázni, a' viszontagságoknak tsendefen lejendö el-türésére. 5. Az igazságot egyenes szívből kell mondani esküvés nélkül; mert az esküvés - által még inkább gyanu fér a' beszédhez. 6. Az emberek természetekre nézve egyenlök; nem kell hát másnak el-nyomásán igyekezni. 7. Az emberek nem egymás megölésire, hanem költsönös segittségére teremtetek. 8. A' köntösbéli tisztaság szükséges az életre; de a' szükség felett-való tzifraság tsupa bujaság, következésképpen véték. 9. Az Isteni tiszteletre szelid gondolatokkal, az Itenségnek hatalmához képest való félelemmel kell járulni: itt a' vétkekre visszafelé emlékezvén, azokat szégyenleni és bánni. Illyenek az ő Vallásoknak tzikkelyei; melyek magokban fokkal edgyügyübbek, mint az ezeket követőknek erköltsi. Londonban két-féle Kvákerek vagynak, szoros és lágy Kvákerek. Az elsök meg-külömböztetik magokat rántz-nélkül-való köntöfsök, edgy felől fel-szegezett nagy kalapjok, és porozatlan hajok által. A' lágyabbak közönségesek a' köntösbe, tsak vallással edgyeznek az elsökkel. Az elsök minden embert Te 's tu-val neveznek, kalapjokat még a' Király előtt sem veszik-le. Sőt a' Királyhoz-is

kalapofon mennének - bé, ha az örzök le-nem fzed-
 nek az ő kalapjaikat Ezek soha sem kóldúlnak,
 nem káromkodnak, nem eszküsznek, még a' For-
 vényfzék sem erőltetheti őket esküvésre, de külö-
 ben igazat szólnak. Papjók nem lévén az Isteni-tisz-
 teletre mikor öszve-gyúlnak, a' kinek közüllök tet-
 tzik, elő-áll, és a' többihez intő-beszédet (*Prédi-
 kátziot*) tart: ez el-végezván más áll helyébe.
 Templomjokban sem óltár, sem Keresztelő-kő nin-
 tsen. Nem tudnak ők semmit a' Keresztsegről, Sa-
 kramentumokról, vagy nem kívánnak tudni. Déz-
 mást adni a' helységbéli Papnak, melynek ők hasz-
 nát nem vészik, helytelennek tartják: adakoznak
 mindazáltal a' Szegények' és Templomok' számára,
 és ugy gyakorolják a' kegyefségnek munkáit mint
 akármelyik szerzetes.

Egész Saltzburgban a' Kaputzinufok Petrinufok-
 ká változtattanak, és az-által az emberi-társasághoz
 hasonlóbakká tétettek; szakállók, bajuszszok le-be-
 retváltatott, fa-paputsok helyett rendes paputsot,
 Salavárit, inget, 's a' t. viselnek: hajok meg-nevel-
 tetik, vagy parókot-is tehetnek. Az igen öregek-
 nek meg-engedte a' Fő-Püspök, hogy hátra-lévő
 kevés napjaikat edgyütt lakván a' régi öltezetben
 töltsék-el. Az Ifjabbak már ki-öltöztek, és meg-
 gyözödték az-iránt, hogy a' reformált köntösben-is
 lehet éppen olyan szentül, alázatoson, és epülete-
 sen élni; mint a' verejtéktől és appro állatoktól
 nyughatatlanított tsuklyában.

Lembergől Fébr. 16-dikán irák: hogy ottan edgy
 Kaputzinus olly szomorú-játékot dolgozott, mely el-
 ját-

játtzodtatott; hogy azt a' halgatok izetlen keferü játéknak nevezték. Azon-kivül, hogy sotalan Versebbe vólt foglalva, hibázott benne az iró, mind az erkölts, mind a' Státus, mind a' Vallás ellen; melyért nem tsak meg-tiltatott többszöri el-játtzodása, hanem a' kéz-írás-is porofzló által el-vétegett. —

Párisból Fébr. 13-dikán. Edgy itten kólduló vak embert a' minap meg-szolit valaki és tudakozza tőlle, ha ugyan ő semmit nem látnaé? erősíti a' vak, sőt próbát-is téfzen az idegen, és vak-merőnek, vagy merő-vaknak találja mint a' tzigány lovát. Kérdi: továbba az esmeretlen: ha nem akarnaé ő a' kólduláson-kivül más jobb módon élelmet keresni? Igen-is akarnék Uram, felele a' vak, de én vak lévén semmi módot nem látok. Mutatok én módot, tsak várákózzál itt edgy kifség. Kevés idő múlva jön az esméretlen így szólván a' vakhoz: Imé hoztam edgy-néhány nyomtatott Könyörgést Szent Antalhoz, ezeket árulván több pénzt fogsz kapni mint a' kóldulás által. Edgy ujságon kapó ott elő sétálván, meg-vészzen edgy Könyörgést. Mi leszsz belőlle? két óra alatt többet el-adott 5 száz exemplárnál, és egész Párisba hire futamodott az ő vak ember könyörgéseinek. Mikor örvendene a' vak, a' kereskedésének, edgy Politzáj Katona-is vészzen edgy könyörgést, és látja, hogy nem egyéb, hanem edgy Párisi nagy Dáma ellen jelesen irt Paskvillus a' Sz. ének Notájára. El-fogják a' szegény vakot, és tudakozzák tőlle a' szerzőt: de az ő vallástétéle éppen olyan kevés világosságot ad az írónak ki-kérésére, mint a' mennyit ő lát. — Utazván edg, kor II-dik József Frantzia-országban, a' kísérek előtt bélovagol egyedül azon fogadóba, melybe ebédre vá-

ratott: a' fogadosné meg-nem esmérvén tudakozza tőle: ha ő-is a' Tsászár kísérői közül-valóé? Nem ugy mond: mert én a' kísérőkön elől szoktam járni. Mikor a' tudakozódó fogadosné másodszor-is azon szobába menne, találja a' Tsászárt beretválkozva: kérdi ismét az aszszony: Mitsoda szolgálatot teszen kegyelmed a' Tsászárnál? szoktam ugy mond ötet néha meg-beretválni. De a' fogadosné mind addig észre nem vette, hogy kit beretvál azon Vendég, míg a' kísérők Tsászár nélkül el-nem érkeztek; ekkor értette-meg a' feleletek' igazságát. — Nem régiben találkozván a' Tsászár edgy transport Rékiutákkal, meg-állítja őket, ki-száll szekereből, és edgyenként meg-nézegeti őket; de látván hogy mind egészséges, markos paraszt-legények, így szól az őket kísérő Tisztnek: Ezt a' Transportot sokkal inkább szerettem volna, ha nem mind a' szántásra szükséges legényekből állana: hát hól maradott a' fok Bétsi fényes Stibli? Ha a' szántás vetés meg-szünik, a' Stibli fényességeis meg-fog homályosodni. — Frantziaországának Népeisége, a' leg ujjabb számlálás, és a' hitelt érdemlő Státistikák-szerént 24-millio 800 ezerre megyen. Ezek közül a' Koloniákba 645-ezer 5 száz lélek, Párisba 790 ezer lélek, Burdegalába 150-ezer, Lugdunumba 130-ezer, Tolosába 100-ezer, Rothomágba 90-ezer, Marsaliába 90-ezer, Versáliába 90-ezer, Nantesbe 80-ezer, Cadonumba 60-ezer, Lillába 58-ezer, Tursba 50-ezer, Pot-tierbe 50-ezer, Straßburgba 47-ezer Montpellierbe 42-ezer, Nimesbe 40-ezer, Remibe 40-ezer, elkek vagynak. Az Ország' hadi-népe békefénynek idején 228-ezer 467-főből áll, ugy-mint: a' Királyi Seregek; 81 Regiment gyalogság; 11. Regem. Svájtzer;

8. Német; 3. Regem. Hibernus; 2 korsikai és 7. Ágyuzó Sergek; edgy föld-alatt áfó Sereg; edgy föld-mérő Sereg 31 Lovas Regementek, u. m. 24. Dragonyos, és 6. Magyar Huszár Regementek; 6. Reg. Lovas Jágerek; 13. Királyi- és 14. Provintziai Gránátéros Regementek; 80. Garnizon-Batalliomok; 34 Kompánia Politziai fenytékre rendelt katonaság; ezeken-kivül vagynak az Inválidufok, és a' Katonákot nevelő Oskolák. A' tengeren 266. hadakozó hajók, 103 Osztály ki-kötő helyeket őrző katonák, 7. Koloniai Regement, 2 Tengeri Oskolák, 5 fegyveres házak, 5 Inspectiók, 15 ki-kötő-helyek, u. m. *Brestia*, *Tulon*, *Hokfort*, *Portus Gratziae*, *Dunquerca*, *Marsalia*, *Bojonna Rupella*, *Portus-Ludovici*, *Maclopolis*, *Caroburgum*, *Honflorium*, *Deppa*, és *Cálétum*. A' Királyi adó-pénz 1787-ben 615-milliomra ment, de most a' huszadoknak el-törlése után, csak 593-millió livrára megyen; de meg-kell jegyezni, hogy a' múlt esztendőben a' költség 732-milliomra ment, de az eiső Minister azt igéri, hogy majd a' jövedelmet a' költséggel egyenlővé téfzi: ez pedig némelyek hozzá vetéfszerént ugy fog meg-esni, hogy a' Szegények' szá-mára tett adakazást, mely tavaly 150-milliora ment, 128-milliora le-szállitják. — Alfó-Stiriában edgy Birónak a' fija, élni akarván a' természetből beléje öntetett Törvénnel, módot kerefe abban, hogy a' rendes uton-kivül magát atyának neveztesse: születtetvén tehát a' Birónak minden hire és akaratja ellen az unokája; hogy a' fijáról a' gyalázatot el-háritassa, hivat edgy paraszt-legényt, és parantsolja néki, hogy mondja magát azon gyermek' atyának; de a' paraszt-legény nem akarván magára yeuni edgy

edgy olyan titulust, melyre ő semmi részben se volna érdemes, 25 páltzát vágat reája a' Biró; de még ekkor sem akarván magát a' paraszt-legény ok nélkül atyának vallani, újra ki-mérik néki a' 25-töt, mely fájdalomában atyának vallá magát: de mihelyt el-mehetett a' Biró elől, mingyárt meg-tagadta akkori vallás tételét, sőt a' Birónak kegyetlenségét-is meg-befzélte, melyért a' Birónak, a' piatz közepén tetézve mérék visszfa mind az ötven páltzát intereffsével edgyütt. — A' közönséges hirek-szerént: a' Spanyol Király, a' Frantzia Király, a' Római Pápa, és a' Török Fő - Vezér gyengélkedő egéffségben vagynak. — A' Török Szultán Szakátstsa edgy igen tréfás ember, mikor a' konyhán a' labofsát fordítja és rántását pergeli, a' világnak minden változásait maga született nyelven olly világoson elő befzéli, hogy magais alig érti, az egész világba ugy forgotja a' dolgokat mint a' petsenyét a' nyátson, azonban az ételnek a' levét hadi-történetekkel eresztifel; tsuda hogy meg-nem tsömörtenek a' vendégi. — de még a' Frisérja sem bolond ember ennek.

Tudófitás.

A' *Trenk* Ur élete Historiájának Magyarra fordított első Részze a' jövő *Joséf* napi Pesti Vásárkor találtatik *Füskuti* Landerer Mihály, *Patzkó* A. Ferentz, *Wéber* Simon Péter és *Weigand* Uraknál Pesten; a' más hátra lévő részei-is, igéri a' Ki-adó, hogy minden orán világosságot fognak látni — eddig-is bizonyos akadályok gátolták, hogy az E. olvasók' kezeikben nem foroghatnak.